

דף לט.

עין משפט א.ב.ג.ד.הו. הרמב"ם הל' איפורי מזבח פ"ב הי"ד
עין בסעיף הקודם

עין משפט ז. הרמב"ם הל' איפורי מזבח פ"ב הט"ז

כיצד. אכלה הלח כמשפטו באדר כלו ויחצי ניסן ואכלה
אחריו היבש כמשפטו בחצי ניסן ואיר שנמצא שאכלה
בשלה חדשים על הסדר. או שאכלה כגוגרת אחר
אכילה או קדם שתיה או שהיתה קשורה או שהיתה
לבדה או שהיתה בגנה הסמוכה לעיר ולא נתרפאת מכל
אלו ספק קבועין או עוברים. לפיכך אם הטיל בה מום
אחר אינו לוקה. אכלה כמשפטו בזמני האכילה ולא
נתרפאה הרי היא בעלת מום קבוע:

עין משפט זז. הרמב"ם הל' איפורי מזבח פ"ב הט"ז

יש בדבר ספק אם למפרע היא בעלת מום קבוע מעת
שבאו לה המומים או מעת שנתאשו מרפואתה. לפיכך
הפודה אותה קדם שנתאשו מרפואתה ונהנה באותו
הפדיון אחר שנתאשו מרפואתה הרי זה ספק מועל
ואינו מביא קרבן מעילה כמו שיתבאר במקומו:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ט.

הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ז ה"ו

שְׁלֹשָׁה בַּחֲטָאִים. מ וְאֵלוֹ הֵן. מִי שֶׁנִּקְבַּח חֲטָאוֹ אֶפְלוּ מֵצַד
אֶחָד. מִי שֶׁנִּסְדַּק חֲטָאוֹ. מִי שֶׁנִּפְגַּם חֲטָאוֹ:

עין משפט י.

הרמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ב ה"ג

חֲטִיָּה הַחִיצוֹנוֹת: שֶׁנִּקְבּוּ אוֹ שֶׁנִּפְגְּמוּ אֶף עַל פִּי שֶׁנִּשְׁאַר
מִקְצָתָן אוֹ שֶׁנִּגְמְמוּ אִם נִעְקְרוּ חֲטִיָּה הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁהָרִי
בְּעֵת שְׁפוֹתַחַת פִּיָּה וְצוֹנַחַת הֵן נִרְאִין חֲסֵרִין:

עין משפט כ.ל.

הרמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ב ה"א

נִשְׁחָטָה וְנִמְצְאָה טְרֵפָה הָרִי זֹה תֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרָפָה. וְכֵן
אִם נִמְצָא אֶחָד מֵאֵיבָרֶיהָ הַפְּנִימִיִּין חָסֵר אֶף עַל פִּי
שֶׁאִינָה טְרֵפָה כְּגוֹן שֶׁנִּמְצְאָה בְּכֻלָּיָא אַחַת אוֹ שֶׁנִּטְלַ

מ. כסף משנה: שלשה בחוטם וכו'. שם במשנה (דף ל"ט) ותניא שם בגמ' ניקבו חוטמין זה לתוך זה מבחוץ ה"ז מום מבפנים אינו מום והשמיטו רבינו מפני שהוא סובר שמום זה מהמיוחדים בבהמה ואינם ראויים להיות באדם כמ"ש בפ"ב מהלכות איסורי מזבח ואיני יודע למה אינם ראויים להיות באדם:

נ. כסף משנה: חטיה החיצונית וכו'. משנה שם (דף ל"ט) חטיו החיצונית שנפגמו שנגממו והפנימיות שנעקרו ובספרי רבינו כתוב שניקבו ונראה שטעות סופר הוא אלא שבסמ"ג מצאתי כמו שכתוב בספרי רבינו ונראה שנוסחא אחרת היתה להם וכתב סמ"ג חטיה החיצונית ינציב"א בלע"ז ופנימיות הם שהשינים הגדולות קבועים בהם:

ס. כסף משנה: ומ"ש נשחטה ונמצאת טרפה הרי זה תצא לבית השרפה. בפרק כיצד צולין (דף פ"ב) אמרינן דמדכתיב בקדש באש תשרף לימד על כל פסולים שבקדש בשריפה: וכן אם נמצא אחד מאיבריה הפנימיים חסר וכו' הרי זה אסורה למזבח ותשרף וכו'. בפרק על אלו מומין (דף ל"ט) בעי רב אחדבוי בר אמי יש מחוסר אבר מבפנים או אין מחוסר אבר מבפנים וכו' לאישחוטיו ולאפרוקי לא איבעי' לן כי מיבעי' לן לאיפסולי מאי תמים יהיה לרצון אמר רחמנא תמים אין חסרון לא או דילמא תמים יהיה לרצון כל מום לא יהיה בו מה מום מאבראי אף חסרון מאבראי ת"ש ואת שתי הכליות ולא בעל כוליא אחת ולא בעל ג' כוליות ותניא אידך יסירנה לרבות בעל כוליא אחת וכו' לימא בהא קא מיפלגי דמר סבר חסרון מבפנים שמה חסרון וכו' ולא קשיא וכו' ופירש רש"י

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

הַטְּחוּל הָרִי זֶה אֲסוּרָה לְמִזְבֵּחַ וְתִשְׂרֹף. לֹא מִפְּנֵי שֶׁהִיא
 בְּעֵלְת מוּם שְׂאִין חֲסָרוֹן שְׂבָפָנִים מוּם אֲלֵא מִפְּנֵי שְׂאִין
 מִקְרִיבֵין חָסֵר כָּלֵל שְׁנֶאֱמַר (במדבר כח-יט) (במדבר
 כח-לא) (במדבר כט-ח) 'תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם'. וְכֹל הַיֵּתֵר
 כְּחֶסֶר לְפִיכֶךָ אִם נִמְצָא שָׁם שְׁלֹשׁ כְּלִיּוֹת אוֹ שְׁנַי טְחוּלִים
 פְּסוּלָה:

דף לט:

עין משפט א הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"א הכ"ט

בְּהֵמָה שֶׁחָסַר מֵאֵיבָרֶיהָ כָּל שֶׁהוּא אַחַר שֶׁחִטָּה קֵדָם
 קִבְּלַת הַדָּם נִפְסְלָה. אֲפֹלוּ צָרַם בְּאֲזָנָה קֵדָם קִבְּלָה הָרִי
 זֶה לֹא יִקְבַּל שְׁנֶאֱמַר (ויקרא טז-יד) (ויקרא טז-יח)
 'וְלֶקַח מִדַּם הַפָּר' שֶׁיִּהְיֶה שָׁלֵם כְּלוּ בְשֵׁעַת הַקִּבְּלָה. וְאִם
 קִבַּל מִן הַחֲסָרָה וְזָרַק הָרִי זֶה פְּסוּל:

עין משפט ב הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"א הי"ג

שְׁעוֹת מוֹנִינִין לְקִדְשִׁים. וְאִם הוֹסִיפוּ שְׁעָה אַחַת אוֹ פְּחָתוֹ
 שְׁעָה פְּסוּלִין. כִּי־צַד. קָרְבָן שְׂמֻצּוֹתוֹ לְהִיּוֹת בֶּן שָׁנָה אִם

לאישחוטיו בכור על חסרון שבפנים ולאפרוקי קדשים לא מיבעי' דלא חשיב מומא כולי
 האי:

ע. כסף משנה: בהמה שחסר מאיבריה כל שהוא וכו'. מימרא דרבי זירא בפרק שני
 דזבחים (דף כ"ו) ובפרק על אלו מומין (דף ל"ט):

פ. כסף משנה: שעות מונין לקדשים וכו'. בפ' שני דזבחים (דף כ"ה): ובפרק על אלו
 מומין (דף ל"ט): זאת אומרת שעות פוסלות בקדשים. ופירש"י דשנה האמורה בקדשים

הוֹסִיף עַל הַשָּׁנָה שְׁעָה אַחַת נִפְסָל. אֶפְלוּ הִיָּה בֶּן שָׁנָה
בְּשַׁעַת שְׁחִיטָה וְהוֹסִיף עַל הַשָּׁנָה בְּשַׁעַת זְרִיקָה נִפְסָל עַד
שִׁיְהִיָּה בֶּן שָׁנָה עַד שַׁעַת זְרִיקָה. וְכֵן בְּכָל הַזְּבָחִים:

עין משפט ג. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"א ה"ל

אֲבָל אִם חָסְרָה אַחַר קִבְלָה קָדָם זְרִיקָה. אֶפְלוּ אֲבָד
הַבֶּשֶׂר קָדָם זְרִיקַת הַדָּם אוֹ נִשְׂרַף. אִם נִשְׁתַּיֵּר כְּזֵית מִן
הַבֶּשֶׂר אוֹ כְּזֵית מִן הָאֵימורִין זוֹרֵק אֶת הַדָּם. וְאִם לָאו
אֵינּוּ זוֹרֵק. וּבְעוֹלָה אֶפְלוּ כַּחֲצֵי זֵית מִן הַבֶּשֶׂר וְחֲצֵי זֵית
מִן הָאֵימורִין. מִפְּנֵי שְׁכָלָה לְאֲשִׁים:

עין משפט ד. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"א ה"ג
עיי' לעיל עין משפט ב

אמרינן בפרק יוצא דופן דאין מונין לה מתשרי כשאר ראשי שנים אלא מיום שנולד מעת
לעת בשנה הבאה וילפינן לה מקראי דכתיב בהו בן שנתו שנתו שלו ולא של מנין העולם
ואשמועינן הכא דלא תימא מיום ליום הוא דבעינן ולא משעה לשעה [אלא אף משעה
לשעה] שאם נולד בניסן בי"ד בט' שעות ושחטו לשנה הבאה בי"ד בניסן בט' שעות אסור
לזרוק דמו בעשירית שכבר עברה שנתו:

צ. כסף משנה: ומ"ש אבל אם חסרה אחר קבלה קודם זריקה אפי' אבד הבשר קודם
זריקת הדם או נשרף אם נשתייר כזית מן הבשר או כזית מן האימורים זורק את הדם
ואם לאו אינו זורק. גם זה שם. ומ"ש ובעולה אפי' כחצי זית מן הבשר וחצי זית מן
האימורים וכו'. בהקומץ רבה (דף כ"ו) ובתוספתא דזבחים פ"ד והטעם פשוט משום דכולה
להקטרה:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

אם ניטלו קרניה וזכרותן עמהן ולא נשאר מהן כלום. ק
אבל נקבה שיש לה קרנים פשרה. אם נפגם העור

ק. כסף משנה: אם ניטלו קרניה וזכרותן עמהם ולא נשאר מהם כלום. בפרק מומין אלו (דף מ"ד) אמר אמימר ניטלו קרניהן וזכרותן עמהם פסולה ואין פודין עליהם ניטלו טלפים וזכרותן עמהם פסולה ונפדין עליהם מיתבי ניטלו קרנים וטלפים וזכרותן עמהם פסולים ונפדין עליהם לא קשיא הא דאתעקר אתעקורי הא דאיגום איגומי [דאיגום איגומי] פסול ורמינהו פרה שקרניה וטלפיה שחורים יגוד תרגמא זעירי מעילוי זכרות. ופירש"י זכרותן היינו עצם התחוב בתוך הקרנים זכרות הטלפים והיינו עצם שבתוך הטלפים דזו היא כף הרגל. ואין נפדין עליהם וכו'. דלא הוי מום גמור אלא לאיפסולי. ומדאמרינן הא דאתעקר איתעקורי הא דאיגום איגומי וכן מדתרגמא זעירי מעילוי זכרות משמע בהדיא דכל שניטל מהזכרות אפילו איגום איגומי פסולה ולא שאני לן בין אתעקר אתעקורי לאיגום איגומי אלא לענין אם נפדין עליהם וכ"כ רבינו לקמן בפרק זה גבי חליים שהן פוסלין ואין נפדין עליהם אם נגממו קרניו אע"פ שנשאר מזכרותן מעט סמוך לבשר תפדה והטעם פשוט משום דכיון דמימרא דאמימר בקרנים אוקימנא באיגום איגומי סיפא דלישניה בטלפים ע"כ מיתוקמא נמי באיגום איגומי ואפ"ה אמר דנפדים עליהם אלמא דבטלפים אפילו איגום איגומי הוי מום קבוע לפדות עליו. ומה שכתב אבל נקבה שיש לה קרנים כשירה. ברייתא שם יש דברים שהם כמומין ואינם כמומין וכו' ואלו הם עז שאין לו קרנים ורחל שיש לה קרנים ומשמע לי דהיינו בעז שאין לו קרנים מתחלת ברייתו דומיא דרחל שיש לה קרנים ועוד דאילו בהיו לו וניטלו הא אמרינן בסמוך דפסול ולפי זה יש לתמוה על רבינו למה לא כתב דין זה ואפשר שרבינו מפרש דעז שאין לו קרנים דמכשר בברייתא היינו בניטלו קרניו בלא זכרות: אם נפגם העור שחופה את גיד הבהמה. במשנה (דף ל"ט): בפרק על אלו מומין נפגם הזובן ובגמרא אמר רבי אלעזר נפגם ולא ניטל כיס ולא זכרות ופירש"י הזובן זהו נרתק שהגיד חבוי בו. נפגם הזובן הוי מום דלא הדרא בריא ולא ניטל דניטל לא הוי מום דחוזר לאיתנו כיס אם נפגם הוי מום אבל זכרות גיד עצמו שנפגם לא הוי מום דמעלה ארוכה עכ"ל ולא ידעתי למה קיצר רבינו מלהזכיר זה. ומ"ש אם נפגמה הערוה של נקבה. שם במשנה: אם נפגם הזנב מן העצם אבל לא מן הפרק. שם במשנה ופירש"י מן הפרק אם נפגם בין הפרקים מעלה ארוכה. ומ"ש אם היה ראש הזנב מפוצל לשנים כשני עצמים. שם במשנה היה ראש הזנב מפוצל עצם כשני עצמים ומפרש בתוספתא שהיה ראש הזנב מופצל לשני עצמות. ומה שכתב אם היה בין חוליא לחוליא מלא אצבע כשר. גם זה שם במשנה: אם היה הזנב קצר וכו' ובטלה אורך שתי חוליות מום וכו'. שם משנה וגמרא: זנב הגדי שהיה רך ומדולדל דומה לשל חזיר. שם (דף מ'): במשנה זנב הגדי שהוא דומה לשל חזיר ובגמרא אמר רב פפא לא תימא דקטינא אלא דכריכא אע"ג דאלימא ופרש"י כריכא עגולה שזנב הטלה הוי רחבה יתר על עביה. קטינא דקה מאד

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

שְׁחֹפָה אֶת גֵּיד הַבְּהֵמָה. אִם נִפְגְּמָה הָעֶרְוָה שֶׁל נִקְבָּה. אִם נִפְגְּם הַזָּנָב מִן הָעֶצֶם אֲבָל לֹא מִן הַפֶּרֶק. אִם הִיָּתָה רֹאשׁ הַזָּנָב מִפְּצָל לְשָׁנִים בְּשָׁנֵי עֶצְמִים. אִם הָיָה בֵּין חֲלִיא לְחֲלִיא מְלֵא אֶצְבַּע בָּשָׂר. אִם הָיָה הַזָּנָב קָצָר. וְעַד כַּמָּה. בְּגֵדֵי חֲלִיא אַחַת מוּם שְׁתֵּים כָּשָׂר. וּבִטְלָה אַרְבֵּי שְׁתֵּי חֲלִיּוֹת מוּם. הִיָּתָה שְׁלֹשׁ כָּשָׂר. זָנָב הַגֵּדִי שֶׁהִיָּה רֶךְ וּמְדַלְדֵל דוּמָה לְשֵׁל חֲזִיר. אִם נִשְׁבַּר עֶצֶם מִן הַזָּנָב. אֲבָל אִם נִשְׁבַּר עֶצֶם מִצְלָעוֹתָיו כָּשָׂר מִפְּנֵי שְׁאִינוֹ בְּגֵלוֹי:

הרמב"ם הל' ציצית פ"א ה"ו

עין משפט ו

כִּיצַד עוֹשִׂין אֶת הַצִּיצִית. מִתְחִיל מְזוּיֹת שֶׁל טְלִית שֶׁהִיא סוֹף הָאָרוֹג וּמֵרְחִיק מִמֶּנָּה לֹא יוֹתֵר עַל שְׁלֹשׁ

עכ"ל. וכתב הראב"ד על דברי רבינו דומה שהוא גורס דרכיכא וקטינא וכו': אם נשבר עצם מן הזנב. נלמד מתוספתא דבסמוך דלא הכשיר בנשתברו רוב צלעותיו אלא מפני שאינם בגלוי אבל נשבר עצם מן הזנב מאחר שהוא בגלוי הוי מום: אבל אם נשבר עצם מצלעותיו כשר וכו'. בתוספתא דבכורות פ"ד נשתברו רוב צלעותיו או שהיה בו מום מבפנים אינו מום שנאמר עור או פסח מה עור ופסח מומין [המיוחדין מום] שבגלוי. ובגמרא (דף ל"ט) פרק על אלו מומין בעי אם יש מחוסר אבר מבפנים למאי אי לכבוד פסח או עור כתיב או לקדשים עורת או שבור כתיב ופרש"י פסח או עור כתיב דמשמע בגלוי אין בסתר לא:

ר. כסף משנה: כיצד עושין את הציצית מתחיל מזוית של טלית שהוא סוף הארוג ומרחיק ממנה לא יותר על שלש אצבעות למעלה ולא פחות מקשר גודל ומכניס שם ד' חוטיין וכופלן באמצע נמצאו ח' חוטיין משולשין תלויין מן הקרן ואורך החוטיין הח' אין פחות מארבע אצבעות ואם היו יותר על כן אפי' אמה או שתים כשרים. בפרק התכלת (שם מ"א) אמר רב פפא הלכתא ארבע בתוך ג' משולשת ופירש"י ד' חוטיין נותן בחור הטלית וכופלו לשמנה משולשת תלויה הענף מן הגדיל ארבע אצבעות ארבע חוטיין נותן בתוך ג' אצבעות שלא ירחיק מן השפה יותר משלש אצבעות. ואמרינן תו בגמרא למימרא דאית להו שיעורא ורמינהו ציצית אין לה שיעור למעלה אבל יש לה שיעור למטה. ופירש"י אין לה שיעור

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

אֶצְבָּעוֹת לְמַעַלָּה וְלֹא פָחוֹת מִקֶּשֶׁר גּוֹדֵל וּמְכַנִּים שָׁם
אֶרְבָּעָה חוּטִין וְכוּפְלֵן בְּאֶמְצָע. נִמְצְאוּ שְׁמוֹנֶה חוּטִים
מְשֻׁלְשֵׁין תְּלוּיִין מִן הַקֶּרֶן. וְאַרְבֵּי הַחוּטִים הַשְּׁמוֹנֶה אֵין
פָּחוֹת מֵאֶרְבַּע אֶצְבָּעוֹת. וְאִם הָיוּ יוֹתֵר עַל כֵּן אֶפְלוּ אִמָּה
אוֹ שְׁתֵּים כְּשֵׁרִין. וְכֹל הָאֶצְבָּעוֹת בְּגוֹדֵל. וְיִהְיֶה אֶחָד
מְשֻׁמוֹנֶה הַחוּטִים חוּט תְּכֵלֶת וְהַשְּׁבָעָה לְבָנִים:

שׁו"ע או"ח סימן יא פעיף יב

יב. יד. מנין חוטי הציציות בכל כנף ארבעה כפולים שהם שמונה, ואם
הוסיף פסול **ש**.

יחתוך ראשי החוטין לפני שיקשור **ת** לעשותם לשמנה, דאם קשר ואח"כ
חתך הוי תעשה לא מן העשוי.

למעלה כמה דבעי ליהוי ארוך. ואמרינן תו בגמרא דף מ"ב א"ר יעקב א"ר יוחנן וצריך
שירחיק כמלא קשר גודל. ופירש"י צריך שיגביהנה מן השפה מלא קשר גודל שיעור
הציפורן עד פרק ראשון: ומ"ש מתחיל מזוית של טלית שהוא סוף הארוג. היינו לומר
שצריך להטיל הציצית סמוך לזוית ששם הוא כנף הבגד: ומ"ש וכל האצבעות בגודל. כ"כ
עוד רבינו בפ"ט מהלכות תפילין ובפ"יז מהלכות שבת וכתב המרדכי בשם רבו שצריך
לשער במקום רוחב הגודל: ומ"ש ויהיה אחד משמנה החוטין חוט תכלת והז' לבנים. כתב
הראב"ד א"א טעות הוא זה אלא השנים של תכלת והששה לבנים עכ"ל. וכדבריו כתבו
התוספות וטעמו של רבינו מדכתיב פתיל תכלת פתיל חד משמע וכ"כ בתשובה לחכמי
לוניל והכי משמע בספרי:

ש. וכן אם חיסר פסול, כה"ח אות ל"ז.

ת. ולכתחלה יחתוך אותם לפני שיתחוב אותם בנקב, מ"א ס"ק י"ח.